

POSTANOWIENIE

Dnia 2 kwietnia 2009 r.

Sąd Najwyższy w składzie :

SSN Mirosław Bączyk (przewodniczący)

SSN Antoni Górski

SSN Katarzyna Tyczka-Rote (sprawozdawca)

ze skargi powódki o wznowienie postępowania
zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 29 maja 2008 r.,
w sprawie z powództwa J. K.
przeciwko G. Spółdzielni Mieszkaniowej
o zapłatę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 2 kwietnia 2009 r.,
zażalenia powódki
na postanowienie Sądu Apelacyjnego w [...] z dnia 13 stycznia 2009 r.,

oddala zażalenie i przyznaje adw. B. Z. od Skarbu Państwa (Sądu Apelacyjnego) kwotę 3.600 (trzy tysiące sześćset) zł podwyższoną o stawkę podatku od towarów i usług tytułem kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu w postępowaniu zażaleniowym.

Uzasadnienie

Sąd Okręgowy wyrokiem z dnia 14 lutego 2008 r. oddalił powództwo J. K. skierowane przeciwko G. Spółdzielni Mieszkaniowej o zapłatę odszkodowania za szkodę wyrządzoną nieprzekształceniem przysługującego powódce lokatorskiego spółdzielczego prawa do lokalu mieszkalnego w prawo własnościowe. Sąd Apelacyjny wyrokiem z 29 maja 2008 r. oddalił apelację powódki od tego wyroku, przychylając się do oceny, że powódka nie wykazała, iż spełniła warunki do przekształcenia przysługującego jej prawa do lokalu w prawo własnościowe, a pozwana bezpodstawnie odmówiła jej takiego przekształcenia, w konsekwencji nie wykazała więc na czym polegało zawinione działanie lub zaniechanie pozwanej, z którym wiązała roszczenie odszkodowawcze, związku przyczynowego między tymi dwiema przesłankami, ani poniesionej szkody.

W dniu 19 listopada 2008 r. powódka złożyła osobiście sporządzoną skargę o wznowienie postępowania zakończonych wyrokiem Sądu Apelacyjnego z 29 maja 2008 r. Powołała się w niej na późniejsze wykrycie nowych okoliczności faktycznych, których nie mogła przedstawić w trakcie postępowania. W uzasadnieniu tak sformułowanej podstawy wznowienia wskazała, że jej zdaniem obydwie Sądy ignorowały rzeczywisty kontekst jej działania, a ponadto Sąd I instancji bezpodstawnie nie zastosował w sprawie korzystnej dla powódki ustawy z dnia 16 czerwca 2007 r. o zmianie ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych, obowiązującej od 31 lipca 2007 r.

Skargę tę Sąd Apelacyjny na podstawie art. 410 § 1 k.p.c. odrzucił postanowieniem z dnia 13 stycznia 2009 r., wyjaśniając, że tylko pozornie została ona oparta na ustawowej podstawie wznowienia. Wprawdzie bowiem powódka powołała się na wystąpienie w sprawie nowych okoliczności faktycznych, co odpowiada treści art. 403 § 2 k.p.c., jednak nie podała argumentów, które wypełniłyby treścią tak sprecyzowaną podstawę wznowienia, bowiem nie wymieniła okoliczności faktycznych i dowodów, które istniały w poprzednim postępowaniu i z których nie mogła wówczas skorzystać. Za taką okoliczność Sąd nie uznał subiektywnego odczucia skarżącej, że Sądy obydwu instancji ignorowały rzeczywisty kontekst jej działania. Sąd Apelacyjny zaznaczył dalej, że druga

z podstaw wznowienia postępowania, powołanych przez powódkę w skardze – nie uwzględnienie w trakcie orzekania przed Sądem I instancji korzystnych dla niej regulacji ustawy z dnia 16 czerwca 2007 r. o zmianie ustawy o spółdzielniach mieszkaniowych - nie należy do katalogu ustawowych podstaw wznowienia postępowania.

Powódka zaskarżyła powyższe postanowienie zażaleniem i wniosła o jego zmianę przez wydanie orzeczenia o wznowieniu postępowania, ewentualnie o uchylenie tego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania oraz o zasądzenie według norm przepisanych kosztów udzielonej powódce z urzędu pomocy prawnej.

Skarżąca, reprezentowana przez adwokata, podniosła, że skarga była sporządzona przez nią bez fachowej pomocy, dlatego nie zawierała odpowiedniego uzasadnienia podstawy wznowienia z art. 403 § 2 k.p.c. Ten brak uzupełniła na etapie postępowania zażaleniowego przez złożenie dokumentu, którego nie mogła powołać w toku postępowania rozpoznawczego, gdyż otrzymała go od pozwanej dopiero po wydaniu wyroku przez Sąd II instancji, w listopadzie 2008 r. Dokument ten wykazuje, zdaniem skarżącej, jej twierdzenie, że wniosła cały wymagany wkład i zasadnie żądała przekształcenia prawa do lokalu na własnościowe

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Podstawowym zagadnieniem, które wymaga rozstrzygnięcia, jest dopuszczalność uzupełnienia przez skarżącą dopiero w postępowaniu zażaleniowym merytorycznej treści podstawy wznowieniowej powołanej w skardze i dołączenia dokumentu wskazanego jako nowy dowód uzasadniający tę podstawę.

Artykuł 394¹ § 3 k.p.c. nakazuje odpowiednie stosowanie do postępowania zażaleniowego toczącego się przed Sądem Najwyższym m.in. art. 394 § 3 k.p.c. Z treści tego ostatniego przepisu wynika, że zażalenie powinno zawierać (poza innymi elementami) zwięzłe uzasadnienie ze wskazaniem w razie potrzeby nowych faktów i dowodów. Sformułowanie "w razie potrzeby" nie oznacza dowolności i swobody decyzji strony w tym względzie, lecz odwołuje się do przebiegu postępowania w którym zażalenie zostało złożone. Skarżący może skorzystać z możliwości powołania nowych faktów i dowodów tylko wówczas, gdy konieczność przedstawienia bądź udowodnienia faktu powstała dopiero na

etapie postępowania toczącego się na skutek zażalenia, a nie wtedy, gdy potrzeba taka istniała już wcześniej, jednak strona zaniechała powołania wniosków dowodowych bądź powołała dowody, które okazały się nieprzydatne (tak Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 29 czerwca 2001 r., IV CZ 64/01, OSNC 2002/3/36).

W rozpatrywanej sprawie skarżąca powołuje się na dokument, którym dysponowała w momencie formułowania i wnoszenia skargi o wznowienie postępowania. Nie było zatem żadnych przeszkód, aby skarga zawierała należyte uzasadnienie podstawy, na której została oparta i by dokument wspierający ją został przedłożony wraz ze skargą. Powódka miała zapewnioną pomoc prawną, świadczoną z urzędu. To zaś, że zdecydowała się na samodzielne działanie zamiast skorzystać z porady pełnomocnika, nie może uzasadniać łagodzenia wobec niej rygorów procesowych.

Uzupełnienie skargi w postępowaniu zażaleniowym poprzez wypełnienie treścią podanej podstawy i przedłożenie dowodu nie było w tej sytuacji skuteczne, wobec czego zażalenie podlegało oddaleniu na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c.

Na marginesie już tylko zauważyć należy, że treść przedłożonego pisma odpowiada innym rozliczeniom dostarczonym przez strony w toku postępowania, gdyby więc nawet dopuścić możliwość uzupełnienia skargi w zastosowany przez skarżącą sposób, nie ma podstaw do prognozowania, że zmieniłoby to sposób rozstrzygnięcia sporu. Rozstrzygnięcie było bowiem oparte na analizie innych dowodów niosących te same treści merytoryczne.

Orzeczenie o kosztach należnych pełnomocnikowi powódki za pomoc świadczoną z urzędu opiera się na podstawie § 15 w zw. z § 6 pkt 7, § 12 ust. 2 pkt 2 i § 2 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r., w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. nr 163, poz. 1349 ze zm.).